

Argumente pro și contra restrângerii imunității

ARGUMENTE PENTRU IMUNITATE

- Imunitatea este una din expresiile separării puterilor în stat¹.
- Imunitatea este necesară pentru a preveni imixtiunea excesivă a executivului sau puterii judecătorești în funcționarea legislativului³.
- Prevederile care protejează membrii parlamentului și activitatea parlamentului în general sunt deosebit de importante în noile democrații, unde independența justiției și eficacitatea mecanismelor de tip „checks and balances” sunt încă fragile⁵.
- Imunitatea este utilă pentru protejarea deputaților și senatorilor care fac parte din opoziție sau exprimă opinii minoritare și care ar putea suporta presiuni din partea majorității sau a executivului⁷.
- Imunitatea în forma actuală din România nu protejează parlamentarii de investigații sau de urmărire penală, ci doar de reținere, arestare ori percheziționare, iar aceasta expiră oricum la terminarea mandatului.
- Eliminarea completă a imunității ar putea duce la sporirea conflictelor și a polarizării în cadrul parlamentului și în mediul politic în general.
- Cel puțin în unele țări, activitatea politică i-ar putea face pe membrii parlamentului mai vulnerabili la hărțuire, presiune, discreditare prin intermediul poliției sau al instanțelor de judecată decât este un cetățean obișnuit¹¹.
- Cu toate că libertatea de exprimare este garantată în toate constituțiile democratice, ideea că pentru parlamentari, este necesară o garanție în plus a libertății de exprimare în exercițiul funcției este general acceptată (de unde acceptarea aproape peste tot în lume a imunității pentru declarații). La nivel de principiu, așadar, chiar și o formă foarte restrânsă de imunitate reprezintă o protecție în plus pentru membrii parlamentului, de care nu beneficiază cetățenii obișnuiți. Dacă acceptăm acest principiu pentru declarații, el ar putea fi aplicabil și mai larg – pentru arestare sau reținere, de exemplu.
- Prezumția de nevinovăție se aplică tuturor cetățenilor, inclusiv parlamentarilor, și nu este afectată de formarea de către un deputat/senator a unei păreri privind cazul prezentat în fața parlamentului în vederea ridicării imunității, așa cum în cazul cetățenilor obișnuiți simplul fapt de a fi reținut sau pus sub acuzare nu reprezintă (sau nu ar trebui să reprezinte) o încălcare a prezumției de nevinovăție.

ARGUMENTE ÎMPOTRIVA IMUNITĂȚII

- Aducerea unui parlamentar în fața justiției nu este în niciun fel contrară principiului separării puterii în stat².
- În democrațiile moderne, există mai multe mecanisme care prevăd independența justiției și termenii relației între executiv, legislativ și puterea judecătorească (checks and balances) astfel încât să nu existe abuzuri⁴.
- Noile democrații sunt mai expuse la corupție sau derapaje anti-democratice, deci există o posibilitate mai mare ca aceste prevederi să fie abuzate⁶.
- Imunitatea poate reprezenta o motivație pentru infractori să urmărească un loc în Parlament, datorită protecției oferite⁸ sau pentru parlamentari, să comită infracțiuni odată ce obțin imunitatea⁹.
- Existența imunității subminează încrederea cetățenilor în parlament¹⁰.
- În ziua de azi, există mai multe garanții ale libertății individuale decât în trecut – pentru toți cetățenii, deci protecții în plus pentru parlamentari nu sunt necesare¹².
- Imunitatea este, prin definiție, o formă de protecție specială, care contravine principiului egalității tuturor cetățenilor în fața legii¹³.
- Membrii parlamentului nu pot aprecia dacă o solicitare de ridicare a imunității e justificată fără a judeca, implicit sau explicit, meritele cazului respectiv, ceea ce poate intra în conflict cu prezumția de nevinovăție de care trebuie să se bucure oricare cetățean¹⁴.
- Pentru că parlamentul este o instituție politică, populată de politicieni, orice decizie privind menținerea ori ridicarea imunității ar putea fi influențată de considerente politice și să nu se bucure de imparțialitatea necesară¹⁵.
- O solicitare de ridicare a imunității nu poate fi tratată fără ca membrii din parlament să intre în detalii despre cazul respectiv, ceea ce implică expunerea unor informații private despre persoana vizată¹⁶.

¹ Consiliul European - Comisia de la Veneția, „Report on the Scope and Lifting of Parliamentary Immunities”, CDL-AD(2014)011, martie 2014, 8.

² Comisia de la Veneția, 8.

³ Comisia de la Veneția, 4; Office for Promotion of Parliamentary Democracy (OPDD), 16.

⁴ Comisia de la Veneția, 6.

⁵ Ibid., 7.

⁶ OPDD, 16.

⁷ Ibid., 8.

⁸ Ibid., 24.

⁹ Ibid., 8.

¹⁰ Comisia de la Veneția, 8.

¹¹ Ibid., 25.

¹² Ibid., 6.

¹³ Ibid., 8.

¹⁴ Ibid., 25.

¹⁵ Ibid., 25.

¹⁶ Ibid., 24.